

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy VIII

spójne z *Programem nauczania geografii w szkole podstawowej*

Wymagania na poszczególne oceny				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Azja				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje: na mapie położenie geograficzne Azji, zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku, miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie • wymienia na podstawie map Azji różnej treści: formy ukształtowania powierzchni, strefy klimatyczne, największe rzeki, strefy aktywności sejsmicznej, czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa, główne uprawy, główne uprawy w Japonii, cechy środowiska naturalnego Japonii, główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie, największe aglomeracje Indii, główne rośliny uprawne w Indiach, surowce mineralne w Indiach, państwa leżące na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkaniz, slumsy</i> • odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji • określa cechy położenia Japonii, Chin, Indii, Bliskiego Wschodu na podstawie mapy ogólnogeograficznej • lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach • porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata • charakteryzuje: zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji, indyjską Dolinę Krzemową, ukształtowanie powierzchni Japonii • przedstawia: kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji, nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia, cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych, cele organizacji OPEC • omawia: czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji, strefy roślinne, budowę wulkanu na podstawie ilustracji, strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych, warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii, czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach, główne kierunki produkcji rolnej w Chinach, cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego, warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu, cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • wymienia: typy wulkanów i podaje ich główne cechy, czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki • wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia: budowę geologiczną Azji i płytową budowę litosfery na podstawie mapy tematycznej, cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji, czynniki wpływające na układ sieci rzecznej, warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa, bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii, znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii, cechy gospodarki Chin, system kastowy w Indiach, zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie, wpływ religii na życie muzułmanów • charakteryzuje: kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej, tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin, przemysł przetwórczy Indii • wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji • opisuje: przebieg trzęsienia ziemi, ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii, opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii • analizuje: wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych, strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu • przedstawia: problemy demograficzne Indii, zróżnicowanie indyjskiej edukacji, znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje: azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki, źródła gospodarczego rozwoju Japonii • omawia: powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych, warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu, znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej, kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach, znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin, znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu, źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie • przedstawia: sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi, problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych • wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii • charakteryzuje: cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej, cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju • uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia: dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów, na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • omawia: wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami, wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • ocenia: skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych, znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
---	--	---	--	---

II. Afryka

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa: położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej, położenie geograficzne Etiopii i Kenii • wymienia: strefy klimatyczne Afryki, największe rzeki i jeziora, czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa, główne uprawy, surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej, atrakcyjne turystycznie państwa Afryki, państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem, obiekty turystyczne na terenie Kenii • wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki • wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia: cechy ukształtowania powierzchni Afryki, czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa, przemysł wydobywczy, • wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów • charakteryzuje: sieć rzeczną i jeziora Afryki, znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki • przedstawia: zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych, ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych • wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej • analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu • przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia: wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki, rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej, udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu, cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych, gospodarkę w strefie Sahelu, przedstawia nowoczesne działy gospodarki, rozwój i znaczenie usług, przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii • opisuje: zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii, walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji • wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia: związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych, przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu, typy rolnictwa, skutki niedożywienia ludności w Etiopii, bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce, walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki • wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej • przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia: istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce, związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu • ocenia skutki stosowania rolnictwa zarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej, • przedstawia: rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim, sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii, argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki • określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
<p>III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa</p>				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Ameryki, Amazonii, Stanów Zjednoczonych wymienia: nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową, największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie, nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku, główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę, obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie, główne działy przemysłu i rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie, główne uprawy na terenie Kanady wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny, urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis, produkt światowy brutto, technopolia</i> wskazuje: na mapie Aleję Tornad, zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej, omawia florę i faunę lasów równikowych podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia: nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej, strefy klimatyczne Ameryki, czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej podaje: główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki, główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się, cechy środowiska geograficznego Amazonii, przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki omawia: przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych, ukształtowanie powierzchni Kanady, cechy klimatu Amazonii, omawia przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu przedstawia: czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej, cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje: budowę geologiczną Ameryki, wody powierzchniowe na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia: czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki, mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych, wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki, zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu, <p>rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł, znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych, cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce podaje: przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii, przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie, przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii przedstawia: zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej, miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce omawia: związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce, ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii, czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie, znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych, przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych przedstawia: skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce, sytuację rdzennej ludności, negatywne skutki urbanizacji w Ameryce podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych przedstawia: sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji, działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii omawia: skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej, cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych wykazuje: zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie ocenia: wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych, rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych
---	---	--	---	--

IV. Australia i Oceania				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Australii i Oceanii wymienia: największe pustynie Australii na podstawie mapy, endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii, największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje: środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii, ukształtowanie powierzchni i wody powierzchniowe Australii wymienia strefy klimatyczne w Australii omawia: czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii, występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów omawia: strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej, bariery utrudniające zamieszkanie Australii, cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia: wpływ położenia Australii na klimat, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów omawia: zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii, znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii, zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i> wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki oraz surowce mineralne wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia: cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych, zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje: zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych, warunki życia w polarnej stacji badawczej charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki wyjaśnia: dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową, status prawny Antarktydy prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia: zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych, wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie na podstawie dostępnych źródeł